

Kokous 40 (7.12.2022)

Aika: 7.12.2022 klo 13.05–15.05

Paikka: Kansalliskirjaston kokoushuone Pohto (CK137) sekä Zoom-etäkokoustila

Osallistujat: Ilkka Haataja (Taideyliopiston kirjasto, Sibelius-Akatemia), Anna Kanerva Lampu (Metropolia Ammattikorkeakoulun kirjasto), Tapani Moisio, sihteeri (Kansalliskirjasto), Milja Vanhanen (Yle Arkisto), Tuuli Äärilä, puheenjohtaja (Kirjastopalvelu)

Etänä: Ilona Heinonen (Tampereen kaupunginkirjasto)

Poissa: Anu Sormunen (Jyväskylän kaupunginkirjasto), Tommi Viitamies (Helsingin kaupunginkirjasto)

1. Ajankohtaista

1.1. Puheenjohtajan valinta

Muusan kokouksessa 7.9.2022 sovittiin ryhmän puheenjohtajan kaudeksi loppuvuosi eli 7.9.–31.12.2022.

- Valittiin Muusan puheenjohtajaksi ajalle 1.1.–30.6.2023 Tuuli Äärilä.

1.2. Kuvailuryhmien työpaja

Kuvailun asiantuntijaryhmien syksyn 2022 työpaja järjestettiin tiistaina 22.11.2022.

- Käytiin läpi työpajan antia.

1.3. Yhtenäistettyjen musiikinimekkeiden ohjeluelteloiden päivittäminen

Jaska Järvillehto on jatkanut yhtenäistettyjen musiikinimekkeiden ohjeluelteloiden tietokannan päivittämistä. Hän pyrkii viemään ensi vuoden kuluessa kaikki Heikki Porolan laatimat ohjelueltelot tietokantaan.

Jaska on luonut Muusaa varten sivun, josta voi ladata tietokannassa olevat yhtenäistetyt musiikinimekkeet Excel-taulukkoina Muusan työskentelyä varten.

Tällä hetkellä sivulta löytyvät seuraavien säveltäjien luettelot:

Järnefelt, Armas
Kilpinen, Yrjö
Klami, Uno
Kokkonen, Joonas
Kotilainen, Otto
Kuula, Toivo
Pingoud, Ernest.

Muusa voi työstää taulukoita omaan tahtiinsa. Muusan päätöksillä päivitetty taulukko toimitetaan Jaskalle, niin hän lisää muutokset tietokantaan ja julkaisee luettelot verkkokäyttöliittymässä.

Taulukot sisältävät vain teoksen tunnistamiseen tarvittavat tiedot. Ohjeluelteista tallennetaan kyllä kaikki informaatio tietokantaan, mutta koko sisältöä ei (toistaiseksi) ole saatavilla taulukkomuodossa (vaatii koodaamista ja koodaaminen on pois ohjeluelteloiden tietokantaan viemisestä).

Jaska ottaa myös vastaan toiveita säveltäjien käsittelyjärjestyksestä. Tällä hetkellä työn alla on Mozartin teosten luettelo.

- Sovittiin, että Muusa alkaa edistää ohjeluelteloiden läpikäyntiä ja päivittämistä erillisissä työpajamallissa kokouksissa. Kokouksiin voivat osallistua kaikki halukkaat muusalaiset. Ensimmäinen kokous pidetään etänä 19.1.2023 klo 13–14.

2. Kuvailukysymykset

2.1. Rinnakkaisnimkkeet

Kokouksessa 2.11.2022 tutustuttiin MLA:n ohjeeseen, jossa ohjeistetaan rinnakkaisten tietojen merkitsemisestä kuvailussa: [Supplements to Best Practices for Music Cataloging Using RDA and MARC21. Supplement 2: Recording Parallel Data Using ISBD in MARC and Minimally Punctuated MARC](#). Ryhmä päätyi ratkaisuun, että ohjeen mukaisia rinnakkaisten tietojen merkitsemisen tapoja voitaisiin noudattaa suomalaisessakin kuvailussa. Sovittiin myös, että Muusan jäsenet perehtyvät tarkemmin MLA:n ohjeeseen, ja Muusan seuraavassa kokouksessa päätetään, millaisia esimerkkejä lisätään Musiikin RDA-sovellusohjeeseen.

- Sovittiin, että musiikin sovellusohjeeseen lisätään ainakin MLA:n ohjeiden 3c ja 3d mukaiset esimerkit. Milja laatii esimerkkien luonnokset ja jakaa ne muusalaisten kommentoitavaksi Google Docsissa.

2.2. Kevyemmin kuvailtavien aineistojen ohje

Melinda-palvelusta saapunut viesti:

Kirjastoista tulleeeseen asiakaskirjastopalautteeseen on Kansalliskirjaston Melinda-palveluissa pyritty vastaamaan laatimalla oheinen ohje kevyemmin kuvailtavalle aineistolle. Ohje on tähän mennessä kiertänyt sisäisesti eri kuvailun asiantuntijoilla Kansalliskirjastossa ja nyt lähestymme kaikkia kuvailun asiantuntijaryhmiä yhtä aikaa. Pyydämme asiantuntijaryhmien puheenjohtajia lähettämään ryhmänsä kommentit /korjausehdotukset 7.12. mennessä ja tulemaan keskustelemaan asiasta 14.12. klo 13-14:30 pidettävään Kuvailuryhmien puheenjohtajien kokoukseen, jossa ohjetta on tarkoitus käsitellä.

Ohje nojautuu MARC 21 -formaattiin ja RDA-kuvailustandardiin sisältäen ehdotukset käytettävistä MARC 21 -kuvailutasoista.

Muusan kokouksessa 2.11.2022 sovittiin, että Muusan jäsenet tutustuvat ohjeeseen ja kirjataan mahdolliset kommentit Muusan joulukuun kokouksessa.

- Todettiin, että ohje ei vaikuta koskevan musiikkiaineistoja.

2.3. 386-kenttä ja EU:n yleinen tietosuoja-asetus

Eduskunnan kirjasto on lähestynyt Kumeaa kysymyksellä 386-kentän käytöstä. Kumealla ei ole kentän osalta ohjeistusta, vaan ainoastaan viittaukset Sisällönkuvailuoppaaseen ja Musiikin RDA-sovellusohjeeseen, joten Kumea on lähettänyt asian Muusan ja Siskun käsiteltäväksi.

Eduskunnan kirjaston viesti:

Viestittelimme tästä aikaisemmin tänä syksynä eli Melindan tietueesta id 018171623, jossa on käytetty kenttää 386 (Tekijän ominaisuudet). Eduskunnan kirjastossa asiasta virisi keskustelua ja tulimme siihen lopputoteamaan, että joissakin tapauksissa tämän kentän käyttö saattaa olla EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen vastainen.

<https://gdprinfo.eu/fi/fi-article-9>

Viesti sisältää myös kysymystä tarkentavan liitetiedoston.

- Todettiin, että Sisällönkuvailuoppaaseen on lisätty maininta tietosuoja-asetuksesta ja se riittää myös musiikinkuvailun tarpeisiin.

2.4. Osakohteitten 773-kentän ohjeistus RDA-sovellusohjeessa

Kumealta saapunut viesti:

773-kentän osakentän \$t sisäistä välimerkitystä ei ole ohjeistettu [RDA-sovellusohjeessa](#), [Musiikin RDA-sovellusohjeessa](#) on jotain ohjeita. Kaivataan RDA-sovellusohjeeseen muun kuin musiikkiaineiston esimerkkejä välimerkityksestä, jos tietueessa muutakin kuin nimeke: \$t Nimeke / tekijät (emon 245 a, b, n, p ja c) .

RDA-sovellusohjeessa oleva 773-kentän ohjeistus ottaa varsinaisesti kantaa vain musiikkiaineiston osakenttiin:

773 - Linkkikenttä - emokohde (T)

Kenttään 773 merkitään emojulkaisun (aikakauslehti, äänite, nuottijulkaisu, kokoomateos tms.) tiedot.

Suositus kentän osakentiksi musiikkiaineistossa:

\$w Linkki emoon \$t Nimeke / tekijät (emon 245 a, b, n, p ja c) . - \$d Julkaisutiedot. - \$h Fyysinen kuvailu. - \$o/\$z tuotetunnus tai standardinumero. - \$g sijainti

\$w Linkki \$t Guitar heroes. - \$d Espoo : SONY BMG Music Entertainment (Finland), [2007] - \$h 1 CD-äänilevy. - \$o Epic 88697185012. - \$g Levy 2, raita 1

Suosittellaan, että emon 100-kenttää ei merkitä tähän. Emon hakutiedot voivat muuttua, eivätkä järjestelmät ainakaan tällä hetkellä päivitä osakohteiden linkkejä automaattisesti. 773-kenttä on linkkikenttä, ei emon hakukenttä. Ehdotus: otetaan tämä pois. Ei ole myöskään Musiikin RDA-sovellusohjeessa. Tosin tietokannoista tulee koko ajan sellaisia osakohteita, joissa emon tiedot (laajuus osakentässä \$g ja 100-kentän tiedot \$a-osakentässä). Toisinaan Melindaan tulee osakohteita, joiden 773-kentän osakenttään \$m on tallennettu sijaintitiedot \$g osakentän sijaan. Melindassa massakorjataan osakohteita usein.

Ehdotus uusiksi esimerkeiksi / ohjeistukseksi (kustakin esimerkistä tässä kaksi vaihtoehtoa, alla selitystä miksi näin):

773 0# \$7 nnam \$w (FIN01)003024409 \$t Sotataloustietoutta. X, Sotatalous murroksessa. - \$d [Helsinki] : Sotataloudellinen seura, 2011. - \$z 978-951-25-2264-4. - \$g Sivut 41-47
=> 773 0# \$7 nnam \$w (FIN01)003024409 \$t Sotataloustietoutta. X, Sotatalous murroksessa. \$d [Helsinki] : Sotataloudellinen seura, 2011 \$z 978-951-25-2264-4 \$g Sivut 41-47

773 0# \$7 nnas \$w (FI-MELINDA)000087518 \$t Talous & yhteiskunta. - \$d Helsinki : Palkansaajien tutkimuslaitos, 1993. - \$x 1236-7206. - \$g 3 (1967) : 9, s. 200-230
=> 773 0# \$7 nnas \$w (FI-MELINDA)000087518 \$t Talous & yhteiskunta. \$d Helsinki : Palkansaajien tutkimuslaitos, 1993 \$x 1236-7206 \$g 3 (1967) : 9, s. 200-230

7730 0# \$7 nnac \$w (FIN01)017489827 \$t Kulttuuriperinnön muuttuvat merkitykset : Heikki Hangan juhla kirja / Hanna Pirinen, Tuuli Lähdesmäki ja Annika Waenerberg (toim.). - \$h 204 sivua. - \$z 978-952-5533-25-5. - \$g Sivut 156-169
=> 7730 0# \$7 nnac \$w (FIN01)017489827 \$t Kulttuuriperinnön muuttuvat merkitykset : Heikki Hangan juhla kirja \$h 204 sivua - \$z 978-952-5533-25-5 \$g Sivut 156-169

7730 0# \$7 nnam \$w (FIN01)018289592 \$t Henkilöstöjohtamisen professori Anna-Maija Lämsän juhla kirja / toimittajat Suvi Heikkinen & Marjo Siltaoja. - \$h 1 verkkosivusto. (155 sivua) - \$z 978-951-39-9343-6. - \$g sivut 107-114
=> 7730 0# \$7 nnam \$w (FIN01)018289592 \$t Henkilöstöjohtamisen professori Anna-Maija Lämsän juhla kirja. \$h 1 verkkosivusto (155 sivua) \$z 978-951-39-9343-6 \$g sivut 107-114

773 0# ‡7 nnem ‡w 2335148 ‡t Merikartta : Tiiskeri, Digiskär – Kaunissaari. - ‡m 1:50000. - ‡d [Helsinki] : Merenkulkuhallitus, 1989. - ‡o fc958819

=> 773 0# ‡7 nnem ‡w 2335148 ‡t Merikartta : Tiiskeri, Digiskär – Kaunissaari. ‡m 1:50000. ‡d [Helsinki] : Merenkulkuhallitus, 1989 ‡o fc958819

Selitystä – näihin kaivataan kommentteja:

- Välimerkit ja -viivat ovat mukana luettavuuden kannalta eri järjestelmissä.
 - tunnisteiden perässä ei saisi olla pisteitä
 - ISBD-välimerkitys jäänyt, mutta tästä voitaisiin luopua. Kentässä 773 pitäisi olla samanlainen välimerkitys kuin kentissä 775 ja 776, onko luettavuus sama?
 - '. -' -merkeistä haittaa muun muassa konversioissa. Melindassa lisäällään näitä ja Finnassa poistellaan
- voidaanko muutoksia tehdä eri järjestelmissä?
 - Alephissa onnistuu
- osakentät voitu määritellä järjestelmäkohtaisesti, minkä seurauksena kentät ovat Melindassa erilaisia (Melindaan tulee erilaisia kombinaatioita osakentistä, välimerkityksistä ja osakenttien järjestyksestä)
- mitä kaikkea tietoa kentässä 773 tarvitaan, mitkä osakentät ovat oleellisia? Mikä järjestys?

Lisätietoja:

Katso lisää [esimerkkejä ja ohjeita Musiikin RDA-sovellusohjeesta](#).

Alkukielinen formaatti (esimerkit, välimerkit):

- 773 - Host Item Entry (R) <https://www.loc.gov/marc/bibliographic/bd773.html>
- 760-787 - Linking Entries-General Information <https://www.loc.gov/marc/bibliographic/bd760787.html>
- Muusalla ei ole periaatteellista syytä vastustaa uudistusta. Musiikinkuvailussa on totuttu tallentamaan tietyt osakentät 773-kenttään osakohteiden kuvailusääntöjen (ISBD) mukaisesti. Osakenttien välistä välimerkitystä voidaan tarvittaessa muuttaa, kunhan se on johdonmukaista ja perusteltua. Kolmannessa esimerkissä ‡t-osakentän lopussa ei ole pistettä ja ‡h-osakentän lopussa on viiva. Ovatkohan nämä virheitä?

3. Seuraavat kokoukset

Muusan varsinaisten kokousten järjestämistä jatketaan helmikuusta alkaen joka kuukauden ensimmäisenä tiistaina. Kevätkauden kokousajat ovat seuraavat:

7.2. klo 13–15

7.3. klo 13–15

4.4. klo 10–12

2.5. klo 13–15

6.6. klo 10–12

Lisäksi järjestetään tarvittaessa etäkokouksia esimerkiksi sanastoasioiden käsittelyä varten.